

POSTANOWIENIE

Dnia 5 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **A. K.**

oskarżonego o czyn z art. 189 a § 1 k.k. w zb. z art. 189a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 5 czerwca 2024 r.,

skargi obrońcy oskarżonego

na wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 4 grudnia 2023 r., sygn. akt II A Ka 144/23

uchylający wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie

z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt II K 91/22

i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić skargę

2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć A. K. .

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 maja 2023 r., sygn. akt II K 91/22, Sąd Okręgowy w Olsztynie w pkt. 1. uniewinnił A. K. od popełnienia czynu z 189a § 1 k.k. w zb. z art. 189a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Ponadto, w pkt. 2. rozstrzygnął o dowodach rzeczowych, w pkt. 3. – o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej z urzędu, zaś w pkt. 4 – o kosztach procesu.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionej na niekorzyść oskarżonego przez prokuratora, Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z dnia 4 grudnia 2023 r., sygn. akt II AKa 144/23 uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Olsztynie w pkt. 1., 2. i 4., i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania temu sądowi, wskazując jako podstawę swojego rozstrzygnięcia art. 454 § 1 k.p.k.

Na powyższy wyrok skargę w trybie art. 539a § 1 i 2 k.p.k. złożył obrońca oskarżonego, zaskarżając wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku w całości na korzyść oskarżonego i zarzucając naruszenie:

„a) art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 18 maja 2023 roku, sygn. akt II K 91/22 mimo braku ku temu przesłanek,

b) art. 7 k.p.k. poprzez:

- uchylenie przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie z dnia 18 maja 2023 roku, sygn. akt II K 91/22 w sytuacji braku wykazania dokonania przez Sąd I instancji ustaleń nieprawidłowych, sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego,

- dokonanie przez Sąd Apelacyjny samodzielnych ustaleń faktycznych, sprzecznych z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego,

c) art. 438 pkt 2 k.p.k. poprzez jego błędne zastosowanie i powołanie się przez Sąd Apelacyjny na naruszenie przez Sąd Okręgowy przepisów postępowaniu, przy jednoczesnym:

- braku wskazania przepisów postępowania, którym uchybić miał Sąd I instancji,
- braku uchybień przez Sąd Okręgowy przepisom postępowania, które mogłyby skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku I instancji;

Jak również:

d) naruszenie przepisów postępowania stanowiące bezwzględną przesłankę odwoławczą, a mianowicie art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 45 ust. 1, art. 173 oraz 178 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, poprzez wydanie zaskarżonego orzeczenia przez nienależycie obsadzony Sąd, w skład którego wchodził sędzia powołany

na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, tj. Sędzieja G. S.

w sytuacji, gdy:

- udział w składzie Sądu osoby powołanej na urząd sędziego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. stanowi nienależytą obsadę sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., a nadto narusza zasady niezawisłości i bezstronności w rozumieniu powołanych w pkt. 2d przepisów, a zatem stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.”

Formułując powyższy zarzut, obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga obrońcy jest niezasadna.

Zgodnie z art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Treść tego przepisu w zestawieniu z treścią art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wskazuje, że kognicja Sądu Najwyższego rozpoznającego skargę na wyrok sądu odwoławczego ogranicza się do zbadania, czy w sprawie, na etapie postępowania przed sądem I lub II instancji, zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza, albo doszło do uchylenia wyroku wobec wystąpienia przesłanek określonych w art. 454 § 1 k.p.k., bądź też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2017 r., IV KS 6/16, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., I KZP 13/17, oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., I KZP 3/19).

Podstawą wydania zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku był przepis art. 454 § 1 k.p.k. i stwierdzenie przez Sąd Apelacyjny w Białymstoku, że Sąd I instancji błędnie uznał, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dał podstaw do przypisania oskarżonemu zarzuconego mu czynu zabronionego.

Ocena ta związana była ze stwierdzonymi uchybieniami w zakresie oceny dowodów zgromadzonych w sprawie, w tym zeznań pokrzywdzonego Ł.N., wyjaśnień oskarżonego A. K. i zeznań świadków, w tym J.N., R.K., W.K., mieszkańców bloku oskarżonego czy funkcjonariusza Policji M. R.. Sąd odwoławczy przedstawił w uzasadnieniu zaskarżonego skargą wyroku wnikliwą analizę materiału dowodowego sprawy, która doprowadziła do odmiennej od dokonanej przez Sąd I instancji oceny zachowań oskarżonego. W świetle tej właśnie oceny Sąd odwoławczy stwierdził istnienie podstaw do odmiennego rozstrzygnięcia trafności postawionego oskarżonemu zarzutu. Zwrócił przy tym uwagę na uchybienia proceduralne (w zakresie prawidłowości sporządzenia protokołów) oraz braki postępowania dowodowego (co do braku bezpośredniego przesłuchania M.K., sposobu przesłuchania pokrzywdzonego, braku rozważenia wniosków dowodowych z dokumentów).

Jednocześnie, Sąd Apelacyjny jako sąd odwoławczy nie był z mocy art. 454 § 1 k.p.k. i wobec uniewinnienia oskarżonego przez Sąd Okręgowy w Olsztynie, uprawniony do zmiany wyroku, lecz zobowiązany do przekazania sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu rozpoznawczym. W realiach niniejszej sprawy nie budzi zatem wątpliwości przyczyna podjęcia przez Sąd odwoławczy rozstrzygnięcia o charakterze kasatoryjnym, ani jego prawidłowość.

Ponadto, odnosząc się do zasygnalizowanej w skardze bezwzględnej przyczyny odwoławczej, o której mowa w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., wskazać należy, że w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych wadliwość procedury nominacyjnej nie powoduje automatycznie, że sąd z udziałem sędziego powołanego w takiej procedurze jest sądem nienależycie obsadzonym w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., chyba że ujawnione zostaną przez strony albo staną się Sądowni Najwyższemu znane z urzędu okoliczności wskazujące wyraźnie na wątpliwości co do bezstronności sędziego dotyczące jego powiązań z władzą wykonawczą. W istocie SSA G.S. został nominowany na podstawie uchwały nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa, której skład w sposób sprzeczny z Konstytucją ukształtowano na mocy ustawy nowelizującej z 2017 r. Skarżący nie wykazał jednak żadnych wątpliwych okoliczności towarzyszących jego powołaniu na stanowisko sędziowskie czy piastowaniu przez niego tego urzędu, rzutujących na

gwarancję bezstronności. Jednocześnie Sądowi nie wiadomo o tego rodzaju okolicznościach z urzędu.

Z uwagi na powyższe oraz wobec niestwierdzenia wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu. Jednocześnie, na podstawie art. 636 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy obciążył oskarżonego A. K. kosztami postępowania skargowego.

[J.J.]

[ms]